

Vykořenění

Ivo Skopal

● ■ **pointa**

Vykořenění

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Ivo Skopal

Vykořenění – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

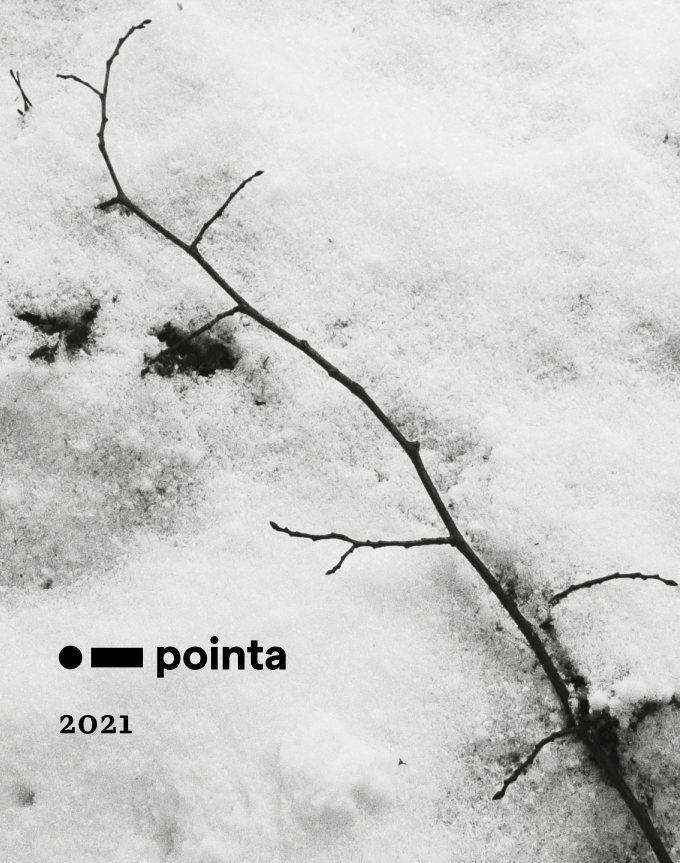

ALBATROS MEDIA

Vykořenění

Ivo Skopal

● ■ pointa

2021

© Ivo Skopal

© fotografie Lucie Slavíková

ISBN tištěné verze 978-80-7650-472-1

ISBN e-knihy 978-80-7650-631-2 (1. zveřejnění, 2021) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7650-632-9 (1. zveřejnění, 2021) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7650-630-5 (1. zveřejnění, 2021) (ePDF)

Martinovi

1. část

Být vykořeněný znamená nemít ve světě místo uznávané a zaručované jinými; být nadbytečný znamená nepatřit ke světu vůbec. Vykořeněnost může být předběžnou podmínkou pro nadbytečnost.

Hannah Arendtová

1

Mrholilo. Po lukách a tom, co zbylo z místních lesů na stráních nízkých kopců, se valila mlha. Bylo sychravo. I když byl začátek zimy, sněhu se zdejší kraj ještě nedočkal. Jako už několik předchozích let. Pod kabáty se vkrádala zima a vlhkost. Bylo krátce před Vánoci a lidé byli uspěchaní a ve stresu. Protivné počasí nikomu náladu nezlepšilo. Na nevysokém kopci u malé kaple se do postupujícího šera ozývalo praskání ohně a ve tvářích lidí stojících okolo se rozlévalo teplo a spokojenost. Oproti ostatním v okolí byli spokojeni. Byli rádi, že hustě neprší a že tak dlouze plánovanou událost nepokazil déšť. Naopak. Počasí bylo naprosto ideální. Alespoň on byl o tom přesvědčený a ostatní mu věřili. Hustý dým se valil do údolí, dýmu ani ohně si však prozatím nikdo z údolí nevšímal. Dnes ještě ne.

Po úspěšném konci shromáždění se všichni tiše rozešli dolů do města. Byla už tma a začínalo se ochlazovat. Mrholení postupně přecházelo ve slabé sněžení a město se tak pomalu nořilo do tenké bílé peřiny. Po několika letech to byl první sníh, který nějakou dobu vydržel. Totéž se však nedalo říct o vánoční pohodě a spokojenosti. Alespoň ne pro všechny.

Skupina zahřátá ohněm se ve městě rozprchla do všech stran a vytvářela první stopy v drobné vrstvě sněhu. On si na rozdíl od ostatních po příchodu domů nešel hned odložit oblečení ke zdroji tepla. Nedal si ani vařit vodu na čaj, nezapnul televizi s večerními zprávami. Zamířil do skladu a sklepa nachystat všechny věci na nadcházející akce, které je před svátky a v průběhu nich čekají. Měl ještě hodně co připravovat.

Dnešní zkouška proběhla úspěšně. Těšil se na další setkání, které se odehraje už tady dole ve městě. Musel vydržet. Už jen několik dní.

2

Za oknem padaly těžké sněhové vločky a pomalu se stmívalo. Julia myslela na postel a na to, že chce být doma a od všeho utéct. Její svět se v těch posledních pár hodinách a dnech zbláznil a bylo těžké tomu všemu uvěřit.

„Vaše babička ve své poslední vůli vše odkázala vám. Zdědila jste její dům v Postupimi spolu s veškerými financemi.“

Notář Steinmeier mluvil chladně a unaveně, naprosto oproštěn od situace, kterou se svými klienty pravděpodobně zažíval několikrát do týdne. Vypadal, že se nejvíce těší, až Julia konečně odejde a on půjde s rodinou kupovat dárky a navštíví městské vánoční trhy.

Upil kávy na svém stole a pokračoval: „V poslední vůli si také přeje nechat svůj popel rozprášit na louce nad jejím rodným domem v českých Sudetech, u hranic s Polskem.“ Zabodl do Julie ostrý pohled.

„Promiňte?“ zarazila se Julia, která tak nějak čekala, že do řešení babiččiny pozůstalosti a jejího pohřbu budou zapojení i ostatní členové rodiny. Její dvě sestry a matka. Možná širší rodina, sestřenice, tety. Proč tady sedí sama?

„Je to jen přání,“ pokračoval notář, „které samozřejmě nemusíte pro dokončení celého řízení splnit. Vše zdědíte i tak. Ovšem toto si výslovně přála.“

O tom městě kdysi jako malá slyšela. Na jeho jméno si nedokázala vzpomenout. Svou babičku neviděla přes deset let, se svou rodinou se nestýkala. Skoro všichni kromě ní žili v okolí Drážďan v bývalém východním Německu. Ona se jako jediná přestěhovala na Západ, do Frankfurtu

nad Mohanem. Pouze s otcem udržovala nějaké kontakty. Otec od ní nic nevyžadoval a nic jí nevyčítal. Dokázali se tolerovat jako dvě dospělé bytosti. Ale s matkou to byla horší. Byla plná výčitek, očekávání, odsuzujících pohledů. A také nenávisti vůči Čechům. Vyčítala jim poválečné útrapy celé rodiny, velmi těžce nesla vysídlení do Německa a zabavení rodinného majetku. Možná to byl ten důvod, proč tady Julia seděla sama. Možná proto si babička vybrala ji.

„Slečno, rozumíte celému textu závěti, souhlasíte s ním?“ pokračoval lehce rozladěným tónem Steinmaier, jelikož denního světla stále rychleji ubývalo a začínalo se rozsvěcet vánoční osvětlení. To mu připomínalo nenakoupené vánoční dárky a čekající rodinu.

Blbé vánoční svátky, celá ta pseudorodinná tradice, hraná radost a veselí, štěstí, rodinné teplo domova a kdovíco ještě. To poslední, na co Julia myslela, byly vánoční svátky s rodinou, kterou neměla. Rodina. Tohle bylo první setkání s její rodinou po dlouhé době. Pokud nepočítala občasně telefonáty s otcem.

„Slečno?“

„Ano, rozuměla jsem,“ vyhrkla možná až příliš agresivně Julia, „pokusím se její přání splnit. Jsem ale hodně zaneprázdněná. Mám moc práce. Raději zařídím pohřeb, na cesty do zahraničí nemám čas a upřímně ani pomyslení.“ Snažila se s celou záležitostí, kvůli které se jí začínaly vracet vzpomínky na rodinné „štěstí“, co nejrychleji skoncovat a umlčet ji dřív, než bude pozdě. Ani si nepamatovala, kde konkrétně v Čechách to město leží. Věděla něco málo o vysídlení, část rodiny údajně musela uprchnout i před Poláky. Sama navštívila Čechy vícekrát, Praha jí připadala krásná a velmi ráda se tam vracela. Od doby, kdy si Češi v referendu schválili odchod z EU, tam ale nebyla. Přesto nevěřila, že by se na té zemi tolik změnilo. Minimálně ne pro ni jako pro cizinku.

Notář se nedal odradit a s ubíhajícím časem mluvil stále rychleji a naléhavěji: „Vaše babička mne upozornila, že je to pro ni opravdu velice důležité. Chce být rozprášena právě tam. Zkuste si představit, jak by se cítila, kdyby věděla, že její poslední přání nehodláte splnit.“

Notář stále vrhal významné pohledy na své luxusní kapesní hodinky. Julia přemýšlela. Jako personalistka v IT firmě měla pořád plný diář. Ale blížily se Vánoce, to ani ona nepracovala. Možná bude v nadcházejícím vánočním čase velmi ráda za rozptýlení a únik od stresu velkoměsta. Utekla by tak předvánočnímu shonu, při kterém všichni cítili tíhu očekávání a nevyslovených otázek, zda je tady dost lidí, kterým na nich záleží a kteří je obdarují, nebo si na ně aspoň vzpomenu a pošlou jim na sociálních sítích gifko se Santa Clausem.

Při vzpomínce na Vánoce doma s rodiči a sestrami se jí sevřelo hrdlo a musela odvrátit zrak od umělého vánočního stromku s fialovými ozdobami a nekvalitními světylky. Kancelář notáře působila stejně jako ostatní kanceláře rádobu bohatých znalců vkusného a drahého. Tipla by si, že si notář potrpí na okázalé poukazování na své tučné konto, rychlá auta a pěkné ženy. Stejně jako mnoho jejích kolegů. Čím déle u notáře seděla, tím hůř se cítila. Už tady nemohla dýchat, musela rychle pryč, vzít si doma běžecké boty a provětrat si hlavu. Rozhodla se.

„Myslím, že si udělám malou dovolenou a vydám se tam. Promiňte, dnes už budu muset jít, napište mi prosím mail s podrobnostmi a jménem toho města. Pokusím se udělat si čas. Udělám si čas,“ chrčila ze sebe kvapně a už si oblékala kabát a podávala notáři ruku. Na moment tu ruku sevřela. Dotyk slizké dlaně jí u notáře nepřekvapil a doufala, že to je poslední reálný kontakt s tímhle člověkem. Vyšla z jeho kanceláře s kabelkou v jedné ruce, zatímco vytáčela číslo krematoria, kam si musela jet pro urnu. Chtěla to udělat dnes, musela to udělat dnes. Měli pořád otevřeno, nebylo nač čekat.

Když jela z krematoria domů, přišla jí ta cesta jako dobrý nápad. Cesta do jiné země, kde jí nikdo nebude znát a kde nebude muset snášet rádobu přátelské telefonáty svých přátel, kteří se jen snaží zachytit náznak její samoty a vyzvědět, jestli a jak moc jí ta samota bolí. Pryč od všeho. Navíc Lotti milovala dlouhé cesty autem a nová místa. Venkov a příroda jí udělají radost.

Poslední čtvrtek před vánočními svátky a silnice byly plné spěchajících aut. Všechna nákupní centra v okolí vypadala naprosto plně a do toho ten neutuchající sních. Ráno nebude možné jezdit, jestli večer cesty namrznou, napadlo ji. Stejně se bude zítra již většina rodin chystat na blížící se svátky a další týden budou mít dovolenou. Také by si měla promyslet, jestli se opravdu nevydá na cestu již během víkendu. Pokud vůbec najde, kam má vlastně odcestovat.

Z myšlenek ji vytrhlo zvonění telefonu. „Ahoj Julie. Tady Petr.“ Kolega z kanceláře, junior. Zatím spolu nespali. Dokud bude ve zkušebce, nechtěla s ním Julia nic mít. Měla ho na starosti a tohle by to mohlo zkomplikovat.

„Anna mi řekla, že jsi měla úmrtí v rodině. Prý už před dvěma týdny. Moc mě to mrzí. Můžu ti nějak pomoci?“ pokračoval a z jeho hlasu Julia neslyšela žádné skryté úmysly. Po sezení s notářem ji to potěšilo.

„Nechtěla jsem to v práci moc vytahovat. Byla to moje babička, v podstatě jsem ji neznala. Nestýkaly jsme se. I tak děkuju za starost, jsi hodný.“

Cítila se trochu provinile, že jejímu kolegovi snad ta smrt připadá smutnější než jí samotné.

„Kdybych ti mohl nějak pomoci, dej mi vědět. A pěkný víkend. Uvidím tě ještě zítra?“

Byl tam zase ten náznak zájmu? Slyšela v tom něco víc?

„Vlastně asi ne. Rozhodla jsem se, že nakonec strávím Vánoce v zahraničí. Dovolenu na dobu po Vánocích domluvenou nemám. Ale snad bude Klára souhlasit a schválí mi i zítřek. Už skoro celý rok jsem si od práce neodpočinula, snad mě teď nějakou dobu nebude postrádat,“ plánovala za jízdy a přitom si připomínala, že musí hned vzápětí Kláře zavolat a tu dovolenou s ní projednat.

„Určitě nebude proti,“ pokračoval Petr, „takže delší dobu říkáš? Kdyby bylo potřeba, zaskočím za tebe v práci. A kam do zahraničí? Daleko? Tak trochu jsem počítal s tím, že tě přes svátky vytáhnou na svařák nebo na večeři.“

Teď už věděla jistě, že jsou s Petrem na stejné vlně. Lichotilo jí to a zároveň ji jeho přímost trochu překvapovala.

„Jedu do České republiky, nebudu daleko. Můžeš si třeba udělat výlet, uvidíme. A díky za pomoc v kanceláři, pošlu ti nějaké detaily mailem, pár věcí mám rozdělaných. Ozvu se. Pěkné Vánoce.“

„Pěkné Vánoce, šéfová,“ řekl s jistým náznakem ironie a zavěsil.

Ještě před pár minutami byla rozhodnutá odjet, a teď jí Petr dal důvod, aby o tom pochybovala. Ale tu myšlenku hned zase zahнала.

V domě bylo trochu chladno, když dorazila. Lotti to očividně nevadilo. Čekala na Julii na sedačce a přivítala ji radostným skotačením s vodítkem v tlamě. Julia Lotti našla v jednom místním útulku, kde pracovala její spolužačka ze základky. Julia sama nikdy zvíře nechtěla, neměla dobrý pocit z toho, že bude mít zvíře, které nebude mít dost prostoru a času na běhání. Ale když jí Sofie zavolala s tím, že mají v útulku jednu naprosto roztomilou fenku setra a že by si ji zamilovala, přijela se na ni podívat a byla to láska na první pohled.

Urnu s babičkou položila do pokoje na okno, aby se nestala nehoda a neměla babičku po celém domě. Vybálila nákup, u čehož jí asistovala Lotti a nenápadně loudila a čenichala, jestli si Julia nenašla čas koupit nějakou dobrotu i pro ni.

„Už půjdeme, holka. Jen to tady vybalím a jdeme si zaběhat.“

Julia běhání milovala. Od té doby, co měla Lotti, měla navíc důvod, takže se nemohla vymlouvat a zůstat doma v teple. V zimě, když přšelo nebo sněžilo, se jí skvěle dýchalo a cítila se mnohem blíže přírodě. Nevadilo jí ani teplo, ale déšť a sníh měla nejraději.

Svlékla se a ze skříně vytáhla běžecské oblečení. Lotti začala nervózně poskakovat u dveří s vodítkem v tlamě a tiše kňučela.

Podívala se na sebe do zrcadla na šatní skříní. Vysoká dlouhovlasá tmavovláška. Blankytně modré oči, světlá pleť. Jako Sněhurka. Malá prsa, která jí na střední škole připadala až příliš malá. Teď se sebou byla spokojená, i se svými prsy. Alespoň nebudou brzo vytahaná. Měla pěknou postavu. Chvíli se na sebe dívala, na své nahé tělo, pomalu

dorůstající chloupky mezi nohama, které by měla ve sprše zase oholit. Pro jistotu.

Bylo jí třicet, ještě pár let jí takhle skvělá postava vydrží. A pak začne tělo uvadat, pomalu a neznatelně, ale nezadržitelně den za dnem. Bude v té době ještě sama? Bez partnera a dětí? Bude někoho zajímat pomalu stárnoucí brunetka, když místo ní nastoupí mladší generace rychlejších a schopnějších?

Lotti zaštekala a zavrčela, byla nedočkavá a civění na nahou Julii ji nejspíš nebavilo.

„Už jdeme, neboj, pořádně se proběhneme,“ usmála se na svou čtyřnohou parťačku.

Venku byl frmol. Davy lidí proudily z centra města s plnými nákupními taškami, ze všech obchodů se ozývala stejná kýčovitá hudba. Naštěstí Julia nebydlela daleko od velkého parku vedle botanické zahrady a univerzitního kampusu. V létě byl park plný studentů a sportovců spolu s lidmi, kteří posedávali na dekách a hráli hry za tichého prskání a syčení masa na přenosných grilech.

Teď v parku nikdo nebyl. Jen pár dalších běžců, někteří s podobnými běžeckými parťáky, jako měla Julia. Některé z nich znala od vidění, jelikož sem chodila běhat pravidelně. Nikdy se s nikým ale do řeči nedala, i když pár běžců sem očividně chodilo běhat jen proto, aby sbalili nějakou ženskou. Julia tady poznala jen jednoho chlapa, se kterým si jednou vyšla. Nakonec se ale ukázalo, že to byl bezcharakterní kretén, který ji bral jen jako tupou husičku, která si chodí zaběhat ze stejného důvodu jako on. Takže z toho nic nebylo.

Ale neměla mu to za zlé. Sex potřebujeme všichni, on stejně jako ona. Lidé nechtějí být sami, musí se nějak seznamovat, a pokud se to povede při něčem, co oba spojuje, je to super. Navíc jí vůbec nevadil sex, který nutně nevedl ke svatbě a deseti dětem. Ale potřebovala mít pocit, že člověk, kterému dovolí s ní spát, je alespoň trochu přitažlivý i psychicky. Bez toho mohla mít vedle sebe sebevětšího krasavce, ale pokud to byl pitomec, nemohla s ním nic mít.

Tentokrát ho nepotkala. Asi byl doma a užíval si s nějakou, která měla dnes to štěstí. Při té myšlence se Julia začala hlasitě smát, až se na ni Lotti i pár lidí, které zrovna mījela, nechápavě zadívali s výrazem, jestli to má v hlavě v pořádku. A tím si Julia vlastně nikdy nebyla jistá. Od té doby, co pochopila, jak funguje její rodina a jak zhoubný vliv na ni měla výchova její matky, se nedokázala zbavit myšlenky, že s ní musí být něco v nepořádku.

I když se snažila, vloudily se jí do hlavy vzpomínky na rodinu. Na její matku, která byla nešťastná sama se sebou, jelikož neměla dobré dětství. Ze všeho vinila babičku, nebo to alespoň dělala do její smrti před dvěma týdny. Nedokázala se se svým dětstvím vyrovnat a propadla depresím a alkoholu, už když byla Julia a její dvě sestry malé. V jejich rodině se hrála hra na obětního beránka a černého Petra. Neustále musel být někdo, kdo mohl za problémy celé rodiny a na koho mohli ostatní svalovat vinu za to, že nejsou schopni dělat, po čem jejich duše touží, že se nedokážou podívat pravdě do očí.

Ovzduší neustálých piklů a podezírání ovlivnilo, jak Julia vnímala ostatní a jak se k nim chovala. Její první vztahy nevyšly, nacházela pořád kluky s podobným rodinným zázemím a tušila, že to není dobře. Po dostudování vysoké školy, když se stav její matky zhoršil natolik, že skončila na psychiatrii, pochopila, že musí z daného rodinného vzorce vypadnout, pokud chce být opravdu svobodná a dospělá.

A tak s matkou přetrhala všechny vazby. Kompletně. Několikrát zkoušela vztahy omezit, ale jakýkoli kontakt byl náročný, protože matka naprosto odmítala přistoupit na to, že Julia nebude stoprocentně poslušná dcera.

Juliiny sestry její chování podle všeho chápaly, ale nemohly to dát najevo. Na jednu stranu jí záviděly sílu a odhodlání se z rodiny vymanit, na druhou stranu jim její odchod umožnil zabrat její místo a mít snadného obětního beránka, na kterého teď mohly svalovat všechnu vinu za utrpení v rodině.

Když nad tím přemýšlela, nakonec jí nepřišlo až tak zvláštní, že si babička vybrala pro cestu do Česka právě ji. Podle všeho, co si z dětství vybavovala, měla matka s babičkou stejně napjaté vztahy jako Julia.

Měla by se zeptat sester, jestli s ní nechtějí jet do Česka? To by nejspíš nezvládla. První, co by slyšela od matky, by byly stížnosti na nespravedlnost vesmíru a nenávist její matky, která si pro vykonání poslední vůle vybrala svou nejhorší vnučku, a ne ji, jedinou dceru.

Julia se usmála nad tím, jak dobře znala svou rodinu a uměla odhadnout, jak by reagovali na nastalou situaci. To byl také důvod, proč se rozhodla nemít vážný vztah. Bála se omezování a psychického vydírání pod rouškou lásky.

Běhá také Petr? napadlo ji v průběhu běhu a najednou se oprostila od myšlenek na rodinu a začala se víc zaměřovat na obličej mužů, kteří ji míjeli. Byla by to milá náhoda a večer by ještě mohl skončit příjemně. Takové štěstí ale neměla.

Nakonec je to možná dobře. Nevěřila si, že by se dokázala opravdu odreagovat, a pomýšlení na sex, který by si neužila a kvůli stresu by se ani neudělala, ji děsilo ještě víc než to, že doběhne domů a bude masturbovat u porna. U toho si alespoň ušetří seznamování a tlachání.

Navíc by to mohla pokazit a cítila, že Petr nebude další z kretěnu, kteří potřebují jen maso, které by mohli obskočit.

Běžela už třetí kolo a Lotti vypadala, že toho má dost. Julia začínala také cítit, že by toho měla nechat. Doufala, že běhání jí uleví, ale nedokázala si vyčistit hlavu.

Vydala se domů a park i s možností nezávazného sexu nechala za sebou. Možná příště.

Po sprše a večeři si vyhledala trasu do Česka, a jelikož to chtěla pojmut spíše jako výlet než jen závod na dálnicích, poupravila si ji tak, aby jela spíše po vedlejších cestách. Hned zítra ráno bude muset zajistit ubytování, aby jí přes Vánoce vůbec ještě někde nabídli místo. Ten kraj nevypadal vůbec špatně, určitě bude turisticky hodně vyhledávaný, snad to bude jako ve Schwarzwaldu či v Bavorském lese – takové malé Alpy. Ačkoli kdo ví, jak to tam v současné době může vypadat.

Při plánování se rozhodla, že nebude zůstat déle a prostě se vydá na cestu hned ráno. Balení a všechno ostatní počká do rána. Stejně jako

vyřízení volna v práci. Nakonec samozřejmě zapomněla Kláře zavolat, ale jak říkal Petr, pravděpodobně to nebude problém. Hlavně se odsud rychle dostat. Urna s popelem její babičky na okně se postarala o stínění blikajících žárovek z vedlejšího domu.

Za okny padal sníh, když usínala s myšlenkami na zasněžené kopce a lesy, vánoční stromky v oknech a vůni kadidla a skořice.

3

Venku pršelo. Déšť byl v posledních letech hodně vzácný.

Nad malým městem v zapomenutém kraji visela tíživá poklička smogu. Příroda i město byly šedivé, mrtvolné a klidné. Byl jeden stupeň nad nulou. Ladovská zima se tomuto kraji vyhýbala už několik let. Chlad se vkrádal pod bundy a kabáty, do domů a bytů. Zbývalo několik dní do vánočních svátků a nad celým městem visela ještě tíživější poklice stresu, obav, strachu, naděje a očekávání. Byla cítit z výrazů starých i mladých.

Nemohl vstát. Nějak se mu nechtělo a vlastně ani nemusel. Dnes do práce nemusel, ale stejně tam nakonec zajde, alespoň na chvíli. Nebyl si jistý, jestli tam bude jeho kolega Marek, který byl zhruba stejně starý a stal se jedním z jeho nejbližších přátel. Pokud ano, alespoň tam nebude sám, možná si dají v liduprázdné škole svátečního prda marihuany a práce jim půjde rychleji od ruky. A pokud ne, alespoň rychleji dokončí zbylé resty. Opravit písemky, udělat nějakou přípravu, možná si zacvičit v posilovně. Protože všichni osmáci a deváťáci odjeli na vánoční trhy do Prahy, neměl koho učit. Pár dní před Vánoci ve škole stejně nikdo nic nedělal. Děcka už byla myšlenkami jinde, učitelé zase ve stresu z vánočních příprav a z toho počasí. Skoro každého stresovalo shánění dárků, tak jako každý rok.

Pršelo. A Tomáš měl celý den pro sebe. Déšť miloval, civěl na lžák za okny. Miloval ten nádherně čistý vzduch, ten příjemný pocit letní bouřky i podzimního deště, kdy bylo cítit zemi a trávu a žížaly na cestě. V zimě byl déšť jiný, hlavně s mlhami a smogem, ale i tak mu nevadil.

Ležel nahý v posteli a díval se ven. Celé tělo ho trochu bolelo, večer cvičil, tak jako skoro každý den. Byl vysoký a urostlý, měl zrzavé krátké vlasy a modré oči. Obličej měl posetý pihami a obočí i řasy byly tak světlé, že skoro nebyly vidět. Bylo mu třicet, pracoval na místní základní škole jako učitel zeměpisu a tělocviku. Díky tomu měl přístup do tělocvičny, kdykoli se mu zachtělo, a to se mu chtělo hodně často. Měl rád ten pocit po cvičení, když v každé buňce těla cítil život, sílu, svou přirozenost. Při cvičení a sportu se cítil sám sebou, cítil, že opravdu žije.

Bydlel v domě, který kdysi stával pod lesem, nad městem. V okolí stálo ještě pár dalších domů, některé byly opuštěné a polepené reklamami realitních společností, jiné obydlené – buď nastálo, nebo jen o víkendech.

Tomášovo rozjímání přerušil vlčák Max, který už čekání nemohl vydržet a začal na něho dorážet, aby s ním šel ven. Tomáš vstal a šel se vyčůrat. Díval se přitom z okna, jak stále vytrvale prší. Max mu začal olizovat nohu, až se Tomáš vylekal a počůral podlahu na záchodě.

„Ty blbče,“ smál se Tomáš, „to víš, že už půjdeme. Vydrž ještě chvíli. A půjdeme ven. Půjdeme si zaběhat.“

Než stihl spláchnout, Max mu přinesl vodítko a začal kňučet a jančit. „No nahatý ven nepůjdu. Každý si to nemůže dovolit.“

Tomáš se oblékl a vyšel s Maxem před dům. Byl čerstvý vzduch. Sem na kopec smog z údolí většinou nedosáhl. Zhluboka se nadechl a podíval se do nebe. Nechal na sebe dopadat osvěžující déšť, zatímco Max pobíhal po zahradě a snažil se všechno důkladně označkovat, aby nikdo nezapomněl, kdo je tady pánem.

Z vedlejší zahrady se ozvalo kašlání. Pod verandou uviděl Marii, sousedku s německými kořeny, zabalenu do huňaté deky. Dívala se dolů do údolí a u toho upíjela z velkého hrnku jeden ze svých sypných čajů, které si sama připravovala z místních bylin. Se sousedy se Tomáš moc nevidal, jen s Marií udržoval přátelské vztahy. Sekal jí dřevo a pomáhal jí, když bylo potřeba.

Když se sem přestěhoval z Prahy, Marie se mu svěřila, že její manžel zemřel na cirhózu jater, upil se k smrti. To tady nebylo nic výjimečného. Marii bylo okolo devadesáti, možná o trochu víc, nevěděl to úplně přesně. Byla to štíhlá, docela vysoká žena s hlavou dlouhých bílých vlasů spletených do copu. Její modré oči a příjemná vráscitá tvář jí dodávaly přátelský vzhled. Byla potomkem jedné z těch mála německých rodin, které po válce nebyly vyhnány a směly tady zůstat kvůli práci a udržení kontinuity v zemědělství.

S manželem měli dvě děti, dceru a syna. Filip odešel studovat do Prahy a po převratu se odstěhoval do Francie, Tereza si na střední našla kluka, otěhotněla a odstěhovala se někam na druhou stranu Jeseníků. Za svojí matkou moc nejezdila, proto Marie vnoučata nevidala. Neměli spolu dobré vztahy, a proč by vlastně měli mít? Děti jí vyčítaly dětství, které prožily s jejich otcem. Marie ale věděla, že to nebyl špatný člověk. Jen nezvládl život v tomhle světě. Byl to lesník, miloval přírodu a nedokázal se dívat na tragédii, kterou lidé zdejší přírodě způsobili.

Marie byla bezpochyby nejstarší člověk, kterého Tomáš znal. Oceňoval její vitalitu, smysl pro humor a čistou mysl. Dole ve městě se toho o ní hodně vykládalo, nebyla mezi lidmi kdovíjak oblíbená. Obecně stačilo už to, že byla původem Němka, i když česky mluvila naprosto skvěle. A jelikož byla stará, chodila většinou o holi a žila jinak než většina místních, někteří ji měli za čarodějnici a vysmívali se jí.

Tomáš se vydal pomalými kroky k Marii. Prošel pod jabloněmi a hrušněmi k plotu a brance, která oba pozemky spojovala. Max mu byl v patách, Marie byla jeho pravidelná dodavatelka pamlsků a dobrot, a tak vesele mával ohonem.

Připojil se k Marii, zachumlané do deky, na verandě, přátelsky ji pohladil po rameni a posadil se na židli vedle ní. Přitáhl si kabát blíž k tělu. Většinou spolu takhle jen chvíli poseděli, Tomáš vypil kafe, Marie svůj čaj a u toho vykouřila cigaretu, kterou si tu a tam zapálila. Marie občas vyprávěla o mládí, jindy se bavili o politice nebo o čemkoli jiném. Oba byli jiní než ostatní obyvatelé města a dobře to věděli. I když o tom moc nemluvili.

„Dneska neučíš?“ zeptala se Marie, když zevnitř šouravým krokem donesla upečenou buchtu.

„Děcka odjela na vánoční trhy a nemám koho učit. Nepotřebovali mě s sebou, takže mám volno. Do školy asi během dne půjdu, zajdu si zacvičit a udělat nějaké přípravy. Potom asi půjdu běhat, pokud nebude moc pršet. Rád bych si zase zaběhal na druhé straně údolí a také musím provětrat boty. Max bude rád za trochu pohybu. O Vánocích třeba tolik příležitostí nebude, pokud někam pojedeme. Pozval mě k sobě bratr, ale nevím, jestli se mi chce jet zrovna do Prahy. Možná po Vánocích, ještě nevím,“ přemýšlel Tomáš nahlas. Vidina Prahy v téhle době ani blízkost jeho rodičů a známých mu nepřipadaly jako dobrý důvod pro cestu. I když Vánoce představovaly nejlepší možnost, jak si společenské závazky jednou za rok odbýt.

„Hlavně na sebe dávej pozor, je zima, ať svátky neprostonáš. Večer má přijít mráz a sníh a nemoc by nebyla nejlepší pro vstup do nového roku. I když chlapa jako ty jen tak něco neskolí.“

Slíbil Marii, že na sebe bude dávat pozor. Ještě se domluvili na tom, co chce Marie nakoupit ve městě a kdy se za ní zastaví během Vánoc. Marie doufala, že se k ní podívají děti s vnučaty. Pravděpodobně ale jen zavolají nebo pošlou esemesku, jako každý rok. Stejně tak Tomáš nevěděl jistě, jestli nakonec někam odjede, nebo ne. A nějaký vánoční večer strávený u Marie a u karet by mu vůbec nevadil.

Běhání měl rád v jakémkoli počasí, déšť mu nevadil. Max byl zvyklý na cokoli, s Tomášem běhal už od štěněte. Vlčáci snášejí i dlouhé trasy; vybral si správné plemeno.

Vpodvečer déšť nebyl silný, ne dost na to, aby si Tomáš po práci ve škole nezaběhal. Vzduch byl sice dole ve městě kvůli kouři z kamen špinavý, s Maxem ale městem brzy proběhli a začali stoupat do kopce

na druhé straně. Běželi kolem staré uzavřené továrny, rozpadajícího se kravína a luk, kde se dříve pásla stáda krav. Na kopec ještě před pár lety či desítkami let chodily děti sáňkovat a bobovat. Od oteplení si tady moc sněhu neužily. O pár metrů dál začínalo velké prostranství místní skládky odpadu. Už sice vypadala jako standardní louka s pár solitérními stromy, její příspěvek do vody v rybníce a potoce byl však i po letech stále znát.

Cestou nikoho nepotkali. Max za chvíli seběhl z cesty a vyběhl na polní cestu, kterou se vždycky vydávali. Vedla mezi pole a louky, po vrstevnici směrem na severovýchod. Měli celé město pod sebou. Na konci cesty si často dávaly dostaveníčko mladé páry, občas tam narazil i na své žáky, kteří si tam zašli s prvními láskami zkusit, jestli už mají dost kuráže na sex. Většinou se vyděsili a začali kvapně odcházet. Okolo se povalovaly krabičky od kondomů, plechovky od energetáků a občas tady narazil i na jehlu. I feťáci si očividně užívali samoty pod loukami.

Ne dnes. Dnes nikoho nepotkal. Bylo chladno, přšelo a většina lidí trávil podvečer doma u televize, v hospodě nebo někde v herně u automatů. Pár sousedů se bavilo výrobou drog nebo mlácením svých žen.

Úplně sám ale nebyl. V polích, kde občas vykukovaly ozimé plodiny, se pomalu houfovala stáda srnek. Všiml si jednoho většího stáda na louce nad sebou. Všechnu přírodu jsme ještě zabít nedokázali.

Když doběhli na konec štěrkové cesty, vydali se s Maxem nahoru do svahu po stezce vyšlapané zvěří. Zkontroloval si na hodinkách tepovku a rychlost, zatím to vypadalo dobře. I když byl mladý, nechťel to přehánět a přepínat se.

Když vyběhli na rovinku, uviděl, že u kaple na rozcestí hoří. Kolem ohně spatřil hromadu lidí spolu s dětmi. Běžel dál, ale vybral si cestu okolo lesa, kde ho kryly stromy a nebyl tak na očích. Tolik lidí venku, tady na kopci u kaple a okolo hořícího ohně. Nepřipadalo mu to normální. I když se na kopec často pořádaly vycházky místního turistického oddílu, určitě ne v tomhle počasí a určitě ne s ohněm. Doba grilování a opékání špekáčků už minula, navíc pochody vždycky končily nahoře

ve staré myslivecké chatě, která sloužila jako místo pro pořádání rozluček se svobodou a nekonečných ožiraček místní mládeže.

Doběhli s Maxem až na cestu, která vedla lesy do vedlejší vesnice, a ocitli se tak jen pár set metrů od shromáždění. Viděl tam několik svých žáků s rodiči a také lidi, které neznal. Udělal si pár fotek na telefon tak, aby ho nikdo neviděl, a vydali se s Maxem na druhou stranu. Zkusí si udělat ještě kolečko v lese, pokud to stihnou před setměním. Zatím měl za sebou jen pár kilometrů a byl zvyklý běhat nad deset.

Les spal a voněl houbami a vlhkostí, hlínou a jehličím. I když tady byl porost řídký, tu a tam se objevily stromy, které sem v průběhu let vysázeli dobrovolníci a které se zvládly uchytit. Kvůli suchu jich moc nebylo.

Na chvíli se zastavili u rozcestí a Tomáš se vyčůral. Pára a silný pach moči byly dalšími důkazy, že tady s Maxem jsou. Ale nikoho to nezajímalo. Lehce se napil a řekl si, že by se měl vydat zpátky. Začínalo se stmívat a nerad by byl tady nahoře, až padne tma. Ne když se tady rozdělávaly ohně uprostřed ničeho.

Když vyběhli z lesa, začalo mrholení přecházet ve sněžení.

„Tak na tohle jsem si vzal dost špatné boty, Maxi. Doufám, že nebudeš muset běžet pro pomoc, když si zlomím cestou dolů nohu.“

Max se na Tomáše podíval a pak se rozeběhl ke kapli, kde se z ohniště stále kouřilo, teď už ale bez přítomnosti živé duše.

Tomáš se za ním vydal a tep se mu zrychlil. Doufal, že ať už tady dělal kdokoli cokoli, už jsou minimálně dole ve městě.

Když Maxe opatrně doběhl po namrzlé cestě a přiběhl k doutnajícím ohništi, viděl jasně, že tam hořel papír. Knihy. Většina jich byla spálená, ale i tak se mu podařilo pár listů a části knih, které nestihly shořet, zespodu ohniště vytáhnout. Měl podezření už ve chvíli, kdy uviděl tu skupinu lidí a viděl oheň. Přišlo mu to ale naprosto absurdní. Doufal, že nic podobného se do Česka nedostane. I přes události, které se ve městě za několik posledních měsíců udály, věřil, že jsme přece úplně jiná země, že tenhle fanatismus tady nemá místo.

Očividně se mýlil. Posledních pár let se doba pomalu měnila, jen on tomu nechtěl věřit. Teď držel důkaz v ruce. Z ohniště vytáhl listy knih, které se už nějakou dobu pálily na východ od Česka. Knih, které extrémní katolíci a jejich představitelé spolu s věřícími demonstrativně pálili na veřejnosti. Pálili knihy o jiných náboženstvích, knihy protikatolické, knihy s homosexuální tematikou. A knihy jako Harry Potter, které údajně obhajovaly čarodějnictví.

V ruce držel přebal *Linie krásy* od Allana Hollinghursta. Knihy, která před několika lety vyvolala v Česku velké pobouření, protože vykreslovala homosexuální vztahy. Její rozhlasovou verzi zaslechli puritáni a bílí heterosexuální muži, kteří se v té době začali cítit ohroženi, a proto byli stále hlasitější.

Tomáše mrazilo. A nebylo to tím, že stál venku propocený a udýchaný, zrovna když přišel letošní první sníh a mráz.

Opatrně se vydal z kopce dolů, se zvýšeným tempem a strachem, ve stopách několika dalších lidí, kteří tudy šli před ním šli. Běžel opatrně, do očí mu šlehal ledový vítr. Doufal, že lidi z kopce už jsou doma. Nechtěl se s nimi potkat.

Dnes ještě ne.

4

Budík jí zvonil v šest, stejně jako každé ráno. Automaticky šla zapnout překapávač na kávu. Než byla káva hotová, stihla sprchu a pozdravit se s Lotti. Potom zapnula počítač a u snídaně se začetla do zpráv a novin. Snažila se dozvědět, co se právě děje v zemi, kam se měla dnes vydat.

Probíhající kampaň před prezidentskými volbami. Očividně vedl bývalý premiér, velkopodnikatel, který brojil proti EU a který za své vlády zemi dovedl tam, kde byla před několika lety Británie. K odchodu z Unie.

„Podívejme se,“ řekla si Julia, která většinou politickou situaci u menších východních států příliš nesledovala. „Nejdřív vás poštvete ven z EU, jako se to stalo Britům, a vy mu to fakt dál věříte a chcete ho volit, i když vám koruna padá strměji než libra v lepší náladě a už se vám to podepisuje na ekonomice. To snad není pravda.“

Četla dál, snažila se přečíst všechno, co bylo v němčině napsané. Volby byly očividně v lednu, takže kampaň bude už v plném proudu. Dalšími kandidáty byli významný liberální kněz a pár dalších politiků, bývalý rektor Karlovy univerzity a několik byznysmenů. Velkopodnikatel nad nimi ale vedl o deset procentních bodů. A jeho hlavní moto znělo dokončit vystoupení z EU a přehodnotit vztah Česka k NATO.

„Proč se o tom u nás víc nepíše? Vždyť za měsíc se z Česka může stát druhé Maďarsko nebo Polsko, pokud ne hůř,“ nechávala se Julia stále víc vystresovat a dopila u toho ranní kafe.